

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۹/۲۳
 تاریخ پذیرش نهایی: ۸۷/۱۱/۹

مریم بختیاریان^۱، دکتر محمد ضیمران^۲

مناسبت میان زیبایی و انسانیت در اندیشه فلسفی فریدریش شیلر

چکیده

یوهان کریستوف فریدریش فون شیلر، شاعر، نمایشنامه‌نویس، نقدپرداز و نظریه‌پرداز است که توانست نظریه‌های خویش را در آثار ادبی‌اش به شهودی شاعرانه مبدل کند. و همچنین، به زعم آثار ادبی خویش توانست در تنویر افکار و ارتقاء درک و شعور سیاسی مردم آلمان سهم بسزایی داشته باشد. او در طرح نظام استتیک خود با هدف غلبه بر «دوگانه‌انگاری» کانتی و زدن پلی میان ضرورت طبیعی و آزادی اخلاقی، و نیز هماهنگ ساختن دو انگیزه حسی و عقلی، و ایجاد وحدت که عمده‌ترین دغدغه فیلسوفان پس از کانت بود؛ آموزش زیباشناختی و هنر را تنها ابزار کارآمدی معرفی کرد که مصون از تحولات و تغییرپذیری‌های تاریخی و اجتماعی بوده و تنها به وسیله آنها می‌توان بر معضلات و مشکلات روان‌شناختی، اجتماعی و سیاسی غلبه کرد که به زعم مدرنیته و روشنگری برای انسان مدرن، پیش آمده‌اند. از این‌رو، اصل توازن‌گرایی یکی از نکات برجسته در نظریه‌های اوست. او همچنین سعی کرد تا مجدداً قلمرو زیباشناسی را به سایر قلمرو تجربه‌های بشری نزدیک سازد. این مقاله به تبیین رابطه میان زیبایی و انسانیت در اندیشه شیلر اختصاص دارد که ادعا داشت انسان مدرن برای تحقق انسانیت و آزادی خویش به تجربه زیباشناسانه و آموزشی زیباشناختی نیاز دارد.

واژه‌های کلیدی: زیبایی انرژی‌دار، انگیزه شکل، زیبایی آمیزنده، انگیزه بازی، انگیزه مادی

۱. دانشجوی دکتری فلسفه هنر، دانشگاه علوم و تحقیقات تهران، استان تهران، شهر تهران.
 Email: maryam.bakhtiarian@yahoo.com
 ۲. استادیار گروه آموزشی فلسفه هنر، دانشگاه ماساچوست آمریکا، استان تهران، شهر تهران.
 Email: mzaimaran16@yahoo.com